

الزام مودی به ارائه اصل یا تصویر قبوض وجوه کسر و ایصال شده به حساب درآمدهای مالیاتی با تایید کتبی سرممیز مالیاتی، خلاف قانون می باشد رای شماره ۱۰۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری شماره ه/۲۵/۸۸

تاریخ: ۲/۳/۱۳۹۰

شماره دادنامه: ۱۰۶

کلاس پرونده: ۸۸/۱۰۲۵

مرجع رسیدگی: هیات عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: شرکت رشد صنعت.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره ۴۶۳۷۸ مورخ ۲۶/۹/۱۳۷۷ معاون درآمدهای مالیاتی وزارت امور اقتصادی و دارایی.

گردشکار: شاکی به موجب دادخواست تقدیمی، ابطال بخشنامه شماره ۴۶۳۷۸ مورخ ۲۶/۹/۱۳۷۷ معاون درآمدهای مالیاتی وقت وزارت امور

اقتصادی و دارایی را خواستار و در توضیح و تبیین خواسته اشعار داشته است که:

« در مورد برخی از مودیان از جمله شرکتهای پیمانکاری به موجب ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم کارفرما از هر پرداخت ۵٪ مالیات کسر نموده و به اداره مالیاتی مرتبط با کارفرما واریز مینمایند و یک نسخه از قبض پرداخت را به مودیان (پیمانکاران) ارائه مینماید که شرکتهای پیمانکاری نیز این قبوض را در قبال اعلام بدهی مالیات عملکرد هر سال توسط اداره مالیاتی مرتبط با شرکتهای پیمانکاری ارائه مینمایند که از بدهی مالیاتی اعلام شده کسر گردد. به عبارت دیگر ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم به کیفیت سادهای تکلیف مودیان را مشخص نموده و آن این است که همان قبوض دریافتی از حوزههای مختلف مالیاتی برای مودیان کافی است. متأسفانه واحدهای تابعه سازمان امور مالیاتی کشور با استناد به بخشنامه شماره ۴۶۳۷۸ مورخ ۲۶/۹/۱۳۷۷ معاونت وقت وزارت امور اقتصادی و دارایی مودیان را مکلف مینمایند که علاوه بر قبوض مالیاتی فوقالذکر تاییدیه قبوض را نیز از ادارات مالیاتی دریافت کننده وجوه مالیاتی دریافت و ارائه نمایند.

این تکلیف گذشته از آن که خلاف نص صریح ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم میباشد موجب ایجاد زحمت و هزینههای سنگین و اتلاف وقت جهت مودیان میگردد تا با اعزام مامور و هزینه سفر و اقامت تاییدیههای مورد درخواست بخشنامه را تهیه نمایند که نوعاً مواجه با اشکالات و ایرادات گوناگون اداری در تهیه تاییدیهها میگردد که یک مورد آن تغییر ادارات امور مالیاتی است، مثل تقسیم پروندههای مالیاتی بر شرکتهای به ادارات کل غرب، شرق، شمال، جنوب، مرکز و مودیان بزرگ مالیاتی و همچنین شهرستانهای دیگر میباشد، به خصوص در مورد شرکتهایی مشابه این شرکت تعداد قبوض پرداخت مالیاتی از سالهای ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۷ بالغ بر چند صد فقره مرتبط با اقصی نقاط کشور از قشم تا تبریز و کرمان و... میگردد.

از طرف دیگر قبول پرداخت مالیاتهای تکلیفی به طور رسمی و قانونی از سوی ادارات مالیاتی تابعه سازمان امور مالیاتی صادر شده است که تایید آنها با مراجعه به حسابهای بانکی و با توجه به امکانات وزارت امور اقتصادی و دارایی و از همه مهمتر از طریق سیستمهای رایانهای که

مدهاست در سازمان امور مالیاتی معمول و متمرکز گردیده است باید امر سادهای باشد. قابل ذکر است که بخشنامه فوقالذکر در تاریخ ۲۶/۹/۱۳۷۷ صادر شده است که در عمل تا سال ۱۳۸۲ شاید به دلایل مسائل معروضه فوق متروک و مسکوت مانده بود که متأسفانه از سال ۱۳۸۳ به جریان افتاده است و جالب این است که خود سازمان امور مالیاتی به این زحمتهای و مشکلات توجه داشته است و در جواب نامه شماره ۰۳۹۸۶/۶۰/۸۸ مورخ

۲۸/۹/۱۳۸۸ این شرکت به معاونت سازمان امور مالیاتی به موجب نامه شماره ۷۰۶۶۱/۲۳۳/ص مورخ ۲۸/۱۰/۱۳۸۸ مدیرکل دفتر حسابهای مالیاتی عنوان نموده است که در صدور رفع آن میباشد، اما تا رفع آن همه ساله مودیان مالیاتی خصوصاً شرکتهای پیمانکاری دچار مشکلات و عواقب آن میشوند و حتی با وجود آن که مالیات متعلقه پرداخت شده است تا سالها صدور برگ قطعی (تسویه حساب) به طول میانجامد. موارد متعددی است که کارفرمایان با ارسال فهرست کارهای انجام شده توسط پیمانکاران متعدد طی یک فقره چک مالیات متعلقه را به اداره مالیاتی مربوطه ارائه مینمایند و ادارات مالیاتی علیرغم تاکید سازمان مالیاتی مبادرت به صدور قبوض مالیاتی به تفکیک مودیان مینمایند لذا مودیان رسیده در مورد مالیاتهای واریزی ندارند که در آن صورت نیاز به دریافت تاییدیه از ادارات مالیاتی دریافت کننده مالیات الزامی میباشد، نه وجود داشتن قبض.

با عنایت به مراتب فوق و با توجه به صلاحیت قانونی دیوان عدالت اداری، استدعا دارد به این امر و موضوعیت این بخشنامه محل نظم اداری و جاری رسیدگی و حکم به لغو آن صادر فرمایند تا مودیان سرگردان و بلا تکلیف نمانند و از اتلاف وقت اموال و اوقات مودیان و همچنین وزارت امور اقتصادی و دارایی و سایر مراجع دولتی که موجب افزایش در هزینه ملی میگردد، جلوگیری به عمل آید.»

مشتکیعنه به موجب لایحه دفاعیه شماره ۷۳۵۷/۲۱۲/ص مورخ ۱۶/۳/۱۳۸۹، اشعار داشته است که:

« براساس مفاد ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ با اصلاحات بعدی آن وزارتخانهها و... کلیه اشخاص حقوقی اعم از انتفاعی و غیرانتفاعی و اشخاص حقیقی که طبق مقررات این قانون مکلف به نگاهداری دفاتر قانونی، روزنامه و کل میباشند مکلفند در هر مورد که بابت حق الزحمه و... که به هر عنوان پرداخت میکنند پنج درصد آن را به عنوان علیالحساب مالیات مودی (دریافت کننده وجوه) کسر و طرف سیروز به حساب تعیین شده از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز و رسید آن را به مودی تسلیم نمایند و همچنین طرف همین مدت مشخصات دریافت کنندگان را با نام ذکر نام و نشانی آنها به حوزه مالیاتی ذیربط ارسال دارند و ...»

اولاً، مستنبط از ماده مرقوم و نظریه شماره ۴۵۹/۵/۳۰ مورخ ۲۷/۲/۱۳۷۳ مدیرکل دفتر فنی مالیاتی حوزه صلاحیتدار برای وصول مالیاتهای علیالحساب موضوع ماده صدرا اشاره و حوزه مالیاتی محل پرداخت وجوه میباشد.

ببخشنامه مورد شکایت بخشنامه شماره ۳۷۰۰۲/۴۰۷۱۲۳/۳۰ مورخ ۷/۸/۱۳۷۹ معاون درآمدهای مالیاتی صادر و در آن محل پرداخت مالیاتهای تکلیفی بین ادارات کل مالیاتهای تهران و ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استانها و حوزههای مالیاتی صالح برای دریافت مالیاتهای تکلیفی به طور جامع و منجز و صریح مشخص گردیده است.

ثالثاً، با توجه به ویژگیهای مالیاتهای تکلیفی از جمله علیالحساب و غیرقطعی بودن مالیات پرداختی مقنن - استرداد وجوه مذکور و یا احتساب آن را به عنوان مالیات پرداخت شده به موجب تبصره ۳ ماده ۱۰۵ و ماده ۱۵۹ قانون مالیاتهای مستقیم پیشبینی نموده است.

رابعاً، با توجه به اینکه بعضی از حوزههای مالیاتی قبول وجوهی را که قبلاً در منبع، به عنوان مالیاتهای تکلیفی از مودیان کسر و به حساب درآمدهای مالیاتی واریز شده بود منوط به واریز وجوه مزبور به حساب مخصوص اداره کل ذیربط مینمودند که لازمه آن درخواست انتقال مالیاتهای مکسوره از اداره کل دریافتکننده وجوه به اداره کل متبوع میباشد و این امر علاوه بر صرف وقت بیحاصل موجب نارضایتی مودیان و مضاعف شدن آمار وصولی میگردد. بنابراین بخشنامه مورد شکایت به منظور اجتناب از اتلاف وقت مودیان مالیاتی و جلوگیری از مضاعف شدن آمار وصولی صادر و در آن حوزههای مالیاتی را مکلف نموده مالیاتهای تکلیفی پرداخت شده را در صورت ارائه اصل یا تصویر برابر اصل قبوض وجوه کسر و ایصال شده به حساب درآمدهای مالیاتی با تایید کتبی سرممیز مالیاتی اداره کل دریافتکننده وجوه به عنوان مالیات پرداختی مودی قبول نمایند.

ضمناً متذکر میگردد، به منظور تکمیل ارباب رجوع به جهت تسهیل تایید قبوض مالیاتی با توجه به مشکلات مودیان مالیاتی مطروحه و دادخواست شاکه، با توجه به اینکه تایید قبوض مالیاتی موضوع بخشنامه مورد شکایت نیاز به سامانههای گسترده در سطح کشور دارد، مرکز فن آوری اطلاعات در حال فراهم نمودن زیرساختهای لازم جهت راهاندازی خطوط mpis میباشد. بدیهی است با راهاندازی خطوط مذکور به زودی مشکلات مزبور مرتفع خواهد گردید.

با عنایت به توضیحات فوقالذکر تقاضای رد شکایت و تایید بخشنامه مورد شکایت را دارد.

هیات عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور روسا، مستشاران و دادرسان علیالبدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رای مینماید.

رای هیات عمومی

به موجب ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم وزارتخانهها، موسسات دولتی و شهرداریها، موسسات وابسته به دولت و شهرداریها و کلیه اشخاص حقوقی اعم از انتفاعی و غیرانتفاعی و اشخاص موضوع بند (الف) ماده ۹۵ این قانون مکلفاند در هر مورد که بابت حق الزحمه پزشکی، هزینههای بیمارستانی و... وجوهی به هر عنوان پرداخت میکنند، پنج درصد آن را به عنوان علیالحساب مالیات مودی (دریافتکننده وجوه) کسر و ظرف سی روز به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز و رسید آن را به مودی تسلیم نمایند و همچنین ظرف همین مدت مشخصات دریافتکنندگان را با ذکر نام و نشانی آنها به اداره امور مالیاتی ذیربط ارسال دارند. نظر به اینکه برای مودیان به غیر از تکالیف مندرج در ماده ۱۰۴ قانون فوقالذکر تکلیف دیگری پیشبینی نشده است بنابراین بخشنامه معترضه در حدی که مفید الزام مودی به ارائه اصل یا تصویر قبوض وجوه کسر و ایصال شده به حساب درآمدهای مالیاتی با تایید کتبی سرممیز اداره کل مربوط میباشد، خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات مرجع وضع تشخیص و به استناد بند ۱ ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری ابطال میگردد.

رئیس هیات عمومی دیوان عدالت اداری - محمدجعفر منتظری